herpy

SKILPADDER

## Elongated Tortoise

# *Indotestudo elongata*

*Indotestudo elongata* er en mellomstor landskilpadde fra skoger og kratt i Sørøst-Asia og det nordøstlige India. Skjoldet er lysegult med svarte flekker, og voksne dyr blir omtrent 30 cm. Arten er sjenert, mest aktiv ved daggry og skumring og krever varme, høy luftfuktighet og et vannkar å bade i. Den er kritisk truet i naturen, og bare dyr fra oppdrett kan holdes forsvarlig.

Familie: Testudinidae  Tidligere navn: *Testudo elongata; Geochelone elongata*

**FAKTABOKS**

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **25-35 cm**<br>total lengde inkl. hale |
| Vekt | **3 000-3 500 g** |
| Levealder | **30-50 år** |
| Aktiv | **I skumringen** |
| Levevis | **Bakkelevende** |
| Biotop | **Tørrskog og regnskog** |
| Vanskelighetsgrad | **Erfaren** |

### STELL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **240 × 120 × 40 cm**<br>L × B × H for 2 voksne dyr |
| Temperatur, dag | **26-30 °C** |
| Varmeplass | **30-32 °C** |
| Temperatur, natt | **18-20 °C** |
| Luftfuktighet | **70-85 %** |
| Vann | **Vannskål** |
| UVB | **Anbefalt**<br>Ferguson-sone 2 |
| Kosthold | **Frukt, planter, virveldyr og mark/snegler** |
| Holdes | **Alene eller parvis** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Eggleggende** |
| Kjønnsmoden | **48-96 mnd.** |
| Kullstørrelse | **3-5 egg** |
| Kull per år | **1-2** |
| Inkubasjon | **100-120 dager**<br>ved 29 °C |

### VERN OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Liste II** |
| EU-vedlegg | **Vedlegg B** |
| IUCN | **Kritisk truet (CR)** |

## Om arten

*Indotestudo elongata* er en mellomstor landskilpadde med et avlangt, forholdsvis flatt ryggskjold. Skjoldet er grønnaktig eller gulaktig til karamellfarget, og hver plate har en uregelmessig svart flekk eller klatt, som kan fylle det meste av platen eller være brutt opp og utydelig. Variasjonen er stor: noen dyr er nesten ensfarget lysegule, andre nesten helt svarte. Hodet er blekgult, og huden er kremgul til lysegrå. Kanten av ryggskjoldet er kraftig tagget hos unge dyr og nesten glatt hos gamle.

Alle mål i teksten er skjoldlengden (carapax). Voksne dyr er typisk omtrent 30 cm og veier omtrent 3-3,5 kg; de største når omtrent 35 cm. Hunnen er bredere og mer rund sett ovenfra enn hannen. Hannen har lengre og tykkere hale og et innoverbuet buskjold, mens hunnens buskjold er flatt. Hunnens bakerste klør er lengre og mer krumme enn hannens, sannsynligvis fordi de brukes til å grave reir.

I yngletiden blir huden rundt øyne og nesebor rosa hos begge kjønn, tydeligst hos hannen. Arten er sjenert og tilbakeholden, men venner seg til holderen sin og kommer gjerne nysgjerrig bort når det er fôr på vei. Den er ikke et dyr som skal håndteres. Nyklekte dyr er små og krever mer stabile forhold enn voksne; dyr fra naturen er ofte svekket og klarer seg dårlig, så bare dyr fra oppdrett bør komme på tale.

## Utbredelse og leveområde

*Indotestudo elongata* finnes i et stort område fra Nepal, Bhutan og Bangladesh over det nordøstlige India (blant annet Assam, Vest-Bengal, Bihar og Mizoram) til Myanmar, Thailand (også Phuket), Laos, Kambodsja, Vietnam, det vestlige Malaysia og det sørlige Kina (Yunnan). Arten er beskrevet fra det sørlige Myanmar.

Arten er vurdert som kritisk truet og går kraftig tilbake i hele utbredelsesområdet sitt. Den største trusselen er jakt på de siste ville bestandene til matmarkeder i Kina og det øvrige Øst-Asia, der skjoldet også brukes i tradisjonell medisin. Dertil kommer tap av leveområder og innsamling til dyrehandel.

> **Naturlig utbredelse:** Nepal, Bhutan, Bangladesh, India, Myanmar (Burma), Thailand, Laos, Kambodsja, Vietnam, Malaysia og Kina.

### LEVEOMRÅDE

*Indotestudo elongata* lever i tropiske og subtropiske skoger og kratt. Den finnes typisk i løvfellende skoger, for eksempel teaktreskog, der luften er fuktig, men den kan også forekomme i varme og tørre områder, så arten er tilpasset både fuktige og tørrere perioder. Dyrene oppholder seg mye i løvlaget og graver seg ned i hauger av blader eller ved foten av store planter.

Aktiviteten er størst tidlig i regntiden, da yngletiden også ligger. Dyrene er mest aktive ved daggry og skumring, unngår kraftig solskinn og viser sjelden interesse for å sole seg. Etter tunge, varme regnskyll kommer de frem for å drikke, ete, tømme tarmen og pare seg. Føden er blader, urter og særlig nedfalne frukter, og dyrene tar også snegler, ormer og åtsel.

## Stell

### TERRARIET

*Indotestudo elongata* må ha et stort, åpent gulvareal med fuktig underlag og mange gjemmesteder. Gulvarealet er viktigere enn høyden. Innendørs fungerer en åpen skilpaddekasse eller et stort plastkar best. Et par voksne dyr må ha minst 240 × 120 cm med sider på omtrent 40 cm, og hver ekstra skilpadde krever mer plass. Et lukket glassterrarium er uegnet, fordi luften blir innestengt.

Underlaget er fuktig, men ikke vått, og minst 10 cm dypt, for eksempel en blanding av tre deler kokosjord eller matjord uten gjødsel og én del sand. Legg et lag sphagnum og mange blader øverst, slik at fuktigheten holdes, og unngå bark og sedertreflis. Dyret graver seg gjerne ned og tilbringer mye tid skjult. Gi flere gjemmesteder på den kjølige siden, for eksempel buet korkbark, store blader og høyhauger, og vann jorden under det foretrukne gjemmestedet en til to ganger i uken, slik at det er fuktigere enn resten.

I en varm sommer klarer dyrene seg godt utendørs i en innhegning med tett bevoksning, skygge og en lav vannpytt. Innhegningen må være minst 180 × 240 cm for et par, ha ugjennomsiktige vegger på omtrent 60 cm og være sikret mot rømning og rovdyr. Dyrene må inn når nattetemperaturen kommer under 18 °C, og i et kjølig klima er sesongen derfor kort. Holdes flere hanner, må arealet dobles og deles opp med busker og tømmerstokker. Hold arten adskilt fra andre skilpaddearter.

### TEMPERATUR

Luften skal være 26-30 °C om dagen. Dyret søker ikke sol, men en lett varmesone på 30-32 °C under en varmelampe i den ene enden, målt i skjoldets høyde, gir mulighet til å velge, og gjemmestedene legges i den kjølige enden, ikke rett under lampen. Om natten kan temperaturen falle til omtrent 18-20 °C. En varmematte under en del av bunnen eller en keramisk varmelampe uten lys kan holde varmen, og alt styres av en termostat.

Arten går ikke i egentlig vinterdvale. Om vinteren kan dagtemperaturen senkes til omtrent 24 °C. Dyr som skal formere seg, kan få en kort avkjøling i omtrent tre måneder ned til 16-18 °C med et gjemmested av høy, etterfulgt av oppvarming og fuktige dager, som utløser paring. Det er en mulighet, ikke et krav, og dyrene kan også holdes og avles ved konstant varme.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

### LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være høy, omtrent 70-85 %, med en tørr og en fuktig sone, slik at dyret selv kan velge. Underlaget er fuktig, men ikke vått, og gjemmestedene fuktes jevnlig. Vedvarende vått underlag gir derimot skjold- og luftveisproblemer.

Det må alltid være et vannkar, så stort at dyret kan sitte halvt nedsenket, men så lavt at det kan komme opp uten problemer. Arten drikker mye og sitter gjerne i timevis i vannet. Vannet skiftes hver dag. Unge dyr bades en til to ganger i uken i lunkent vann som bare når buskjoldets overkant, slik at de drikker og tømmer tarmen. Kraftig tåkelegging eller et regnanlegg et par ganger i uken får dyrene til å komme frem.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

### LYS OG UVB

*Indotestudo elongata* er skogsboende og unngår sterkt lys, men trenger D3-vitamin. Den beste løsningen er opphold utendørs i halvskygge, der noe sol slipper gjennom; glass og plexiglass stopper UVB. Innendørs brukes et T5 HO-rør med lav UVB-andel (Ferguson-sone 2, som passer til en sky skogsart) i en reflektor over en del av oppsettet, slik at dyret kan søke ut av lyset, og røret må ikke henge så tett at det plager øynene. Kosten og kalktilskudd supplerer.

Suppler med dagslys i omtrent 12 timer i døgnet. Skift UVB-røret etter produsentens anvisning, fordi effekten faller lenge før det slutter å lyse. Bruk ikke farget lys.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

### FÔRING

*Indotestudo elongata* er altetende med planter som hovedbestanddel. Basis er blader som romersalat, endivie, løvetann, groblad og hibiskusblader med revne grønnsaker som squash, søtpotet, gulrot, erter og agurk. Omtrent en fjerdedel av den revne delen kan være frukt som eple, pære, banan og melon, fordi nedfalne frukter er en stor del av kosten i naturen. Gi en variert kost og aldri bare én slags grønnsak.

En liten mengde dyreprotein en til to ganger i uken er passende: snegler, meitemark, tint museunger og litt oppbløtt, magert kattefôr eller ferdigfôr til skogsboende skilpadder. Store mengder hundefôr og fett kjøtt er uhensiktsmessig. Voksne fôres hver tredje dag og unge annenhver dag, til de er omtrent to år.

Dryss fôret med kalk med D3 og av og til en vitaminblanding, hyppigst innendørs. Ha alltid en sepiaskall tilgjengelig. Ivermektin må aldri brukes, fordi det er dødelig for skilpadder.

### ATFERD OG HÅNDTERING

*Indotestudo elongata* er sjenert og mest aktiv ved daggry og skumring, men blir også aktiv etter varm regn. Dyret må ha flere gjemmesteder og må ikke forstyrres hele tiden. Løft dyret bare når det er nødvendig, under buskjoldet med begge hender.

Arten kan holdes parvis eller i en liten gruppe med flere hunner enn hanner. Hanner kan jage og skubbe til hverandre og forfølge hunner, særlig i yngletiden, så det må være plass, busker og gjemmesteder, og en tredje hann krever et markant større område. Et dyr som løper langs veggen, har ofte for lite skjul eller for lite plass.

## Avl

### KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannen har lengre og tykkere hale og et innoverbuet buskjold; hunnen er bredere og har et flatt buskjold og lengre, mer krumme klør på bakbeina. Hannene blir kjønnsmodne mye tidligere enn hunnene: omtrent 4 år mot 6-8 år hos hunner, avhengig av fôring og hvile om vinteren.

### PARRING

Arten er ikke sesongbestemt og kan pare seg hele året. Paringen utløses av regn, og i oppdrett hjelper en kort avkjøling i omtrent tre måneder etterfulgt av oppvarming til 28-32 °C og kraftig tåkelegging, som etterligner regn. Hannen er ivrig. I yngletiden blir huden rundt øyne og nesebor rosa. Gi hunnen skjul, slik at hun kan komme unna.

### EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger typisk to kull i året med 3-5 egg i hvert, avhengig av størrelsen hennes, med fire til seks uker imellom. Hun graver et reir i løs, lett fuktig jord, så gi henne et rolig område med minst 30 cm løs jord og sand. Protein og kalk i kosten er viktige for sunne, levedyktige egg. Gi henne ekstra kalk i perioden.

### INKUBASJON

Eggene flyttes forsiktig til en rugemaskin uten å vendes og ruges på et lett fuktig medium ved omtrent 29 °C. Ungene klekkes etter 100-120 dager. Temperaturens betydning for kjønnsfordelingen er ikke dokumentert for arten, så hold en stabil temperatur.

### OPPDRETT AV UNGER

Ungene klarer seg selv fra klekkingen. De holdes i et lite, fuktig, varmt oppsett med skjul og lav vannskål, bades en til to ganger i uken og fôres annenhver dag med smale blader, grønnsaker og litt dyreprotein. Hold dem adskilt fra voksne, og unngå protein- og energirik føde, som kan gi et knudrete skjold.

## Helse og vanlige feil

Arten er hardfør når stellet er riktig, og de fleste problemer skyldes feil i stellet:

- Luftveisinfeksjon: snue, boblende nese og åpen munn ved kulde, trekk og stillestående luft. Krever dyrlege.
- Skjelettsykdom (metabolsk): bløtt skjold og deformerte bein ved for lite UVB eller kalk.
- Pyramidevekst: knudrete skjold ved for protein- og energirik kost eller for tørr luft hos unger.
- Uttørking og for lite vann: dyret må kunne drikke og bade hver dag.
- Parasitter: nye dyr settes i karantene i opptil 90 dager med en avføringsprøve hos dyrlegen før de kommer sammen med andre skilpadder. Ivermektin må ikke brukes.
- Dyr fra naturen er svekket og klarer seg dårlig.

Vei og mål dyret jevnlig og før en loggbok over vekt og appetitt. Kontakt en dyrlege med erfaring i krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke eter, har væske fra nesen eller virker sløvt. Alle krypdyr kan bære *Salmonella*; vask hendene etter kontakt.

Les mer: Karantene og hygiene

### Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.